

סיפור אירוע – חקירת זיוף של אופנוע

רס"ם יאיר עדיקה, רס"ר אבינועם אליה, רפ"ק ליאור נדיבי
מחוז ירושלים/מרחב ציון/מחלק זיהוי

פתיחה

בפגישה שנערכה בין ראש אח"ק למערך הזיהוי, הוא הדגיש את תפיסתו כי יש להחליף את המושג "טכנאי זיהוי פלילי" במושג אחר, המבטא טוב יותר את מהות עבודת הטכנאים, והוא "חוקר זירת עבירה".

לא מדובר בשינוי סמנטי בלבד, אלא בתיאור המייצג נאמנה את השינוי שחל בעבודת טכנאי הזיהוי במהלך השנים ואת הקשר החזק בין מערך הזיהוי למערך החקירות. מעורבות הטכנאים בחקירות השונות, עושה לעיתים את ההבדל בין הצלחת חקירה לבין כישלונה. באירוע המתואר להלן, מובא סיפורה של חקירה, שהתחילה כאירוע תמים, ללא רקע פלילי לכאורה, המשיכה בחשד לזיוף של רכב, או אופנוע ליתר דיוק, והסתיימה בהגשת כתב אישום בגין גניבת רכב וזיוף פרטיו.

סיפור המקרה

בתאריך 1/7/01 הגיע אזרח, אל מחלק זיהוי ציון, עם אופנוע תוצרת חברת "קוואסאקי", דגם "נינג'יה" עם מנוע בנפח 900 סמ"ק, מספר רישוי 18-869-24, בצבע כחול. (תמונה מס' 1). יש לציין כי מדובר באופנוע יקר ערך, כ-80,000 ש"ח בהיותו חדש ובמקרה שלנו כ-70,000 ש"ח.

בעל האופנוע טען כי האופנוע נגנב ממנו ואחר כך נמצא כאשר מספרי השלדה והמנוע מושחתים. הנ"ל ביקש אישור משטרה, לגבי מקוריות מספרי השלדה והמנוע, על מנת שיוכל לקבל עבורו רישוי מחדש. הוא הופנה לחוליית זיופי הרכב של המחלק על מנת שאלה יבדקו את האופנוע וינפיקו אישורים, בהתאם לממצאיהם.

בתחקורו, ע"י חוקרי זיופי הרכב של המחלק, מסר כי האופנוע נגנב, מחצר ביתו בשכונת מבשרת ציון, בין התאריכים 10/3/01 ל-11/3/01, ונמצא באבו-גוש בתאריך 26/6/01 כאשר מספרי המנוע והשלדה מושחתים בחלקם. לטענתו, תושב אבו-גוש, שהבחין במודעות עם תיאור האופנוע הגנוב, פנה אליו ומסר לו כי ידוע לו מיקום האופנוע וכי יספק לו המידע תמורת תשלום. לדברי מביא האופנוע, הוא זיהה אותו כשלו על פי סימנים ייחודיים.

בבדיקה חזותית של האופנוע נמצא כי המספרים הסיפוריים, המהווים חלק ממספרי השלדה והמנוע, הושחתו, באמצעות השחזה עמוקה, באופן שמונע את שחזורם. (תמונות מספר 2 ו-3) אופן השחתה זה, שאינו מאפשר הטבעת מספרים חדשים מזויפים על גבי מיקום המספרים המקוריים, העלה את חשדם הראשוני של מומחי זיופי הרכב, היות שהוא הצביע על רצון למנוע כל אפשרות לזיהוי האופנוע ובמיוחד לאור זאת שאינו אופייני למקרים דומים של גניבת כלי רכב. במהלך בדיקה של היסטורית האופנוע, נמצא ע"י חוקר, ממחלק רכוש ציון, כי בתיק הגניבה הנ"ל היו מעורבים שני חשודים קטינים, אשר אותרו, נחקרו והודו בגניבת האופנוע.

בנוסף לעדותם, הם קיימו הובלה והצבעה על מקום גניבת האופנוע, מביתו של מביא האופנוע הנ"ל. בהמשך עדותם, הם מסרו כי הציתו את האופנוע, בואדי סמוך לכפר ערבי, לאחר שלטענתם נתקע והפסיק לנסוע.

בבדיקה עם חוקרי מחלק הנוער של ציון, שהיו בשחזור האירועים יחד עם החשודים, אישרו החוקרים את דבריהם ואף הוסיפו כי הודיעו, לאמו של בעל האופנוע, על ממצאי חקירתם וביקשו כי בנה יגיע למשטרה למסור תלונה על גניבת והצתת אופנועו. נמצא כי הגשת התלונה נעשתה רק לאחר שלושה חודשים בקירוב, וגם זאת לאחר שבקשתו לחדש את רשיון האופנוע נדחתה ע"י בוחני משרד הרישוי.

כל הנתונים שהצטברו, הגבירו את החשד שלא מדובר בהשחתה סתם, אלא בניסיון זיוף ורצון להונות את המשטרה ולהשתמש בה בכדי ש"תכשיר את הטריפה".

בשלב הבא של החקירה פנו חוקרי המחלק אל מני"ט בכדי שיבדקו בקובץ כלי רכב גנובים אם קיים אופנוע בעל נתונים דומים. הבדיקה העלתה כי קיים אופנוע אחד, מהדגם ונפח המנוע הנ"ל, אשר נגנב מאזור תל-אביב בין התאריכים **31/5/01** ל**4/6/01**. מספר הרישוי של האופנוע הגנוב מתל-אביב היה **18-964-24**. מהשוואת התאריכים ניתן לראות כי מביא האופנוע "מצא" אותו כשלושה שבועות לאחר שנגנב האופנוע מתל-אביב.

חשוב לציין שבין שני האופנועים, המעורבים בסיפור זה, ישנה התאמה בקידומת המספרים הסיפוריים שהיא **JKAZX9000**. קידומת זאת הושארה שלמה בעוד שהמספרים הסיפוריים אחריה הושחתו לחלוטין. דבר זה אפשר למביא האופנוע לטעון לבעלות כביכול על האופנוע. חשוב גם לציין כי האופנוע שנגנב מתל-אביב היה היחיד עם קידומת זאת, מה שהעלה את החשד שזהו האופנוע שהובא למעשה לבדיקה.

בעל האופנוע הגנוב מל-אביב אותר והתבקש לתאר סימנים ייחודיים הזכורים לו מאופנועו. כמו כן התבקש להעביר למחלק הזיהוי תמונות של האופנוע שנמצאו ברשותו. הנ"ל מסר חמישה סימנים שכללו פגיעות במרכב עקב תאונות, פגם ייצור מסוים ומדבקות מיוחדות שהוא הדביק על הרכב. כל הסימנים האלה היו ייחודיים. בנוסף, נוצר קשר עם שני מוסכים, בהם טופל האופנוע, ומהם התקבל מידע טכני, לגבי טיפולים, תיקונים והחלפת חלקים, אשר חיזק את הסימנים הייחודיים שנמצאו באופנוע.

כאשר התקבלו תמונות האופנוע, הגנוב מתל-אביב, לא נראה תחילה דמיון ביניהן לבין האופנוע שנמצא בבדיקה (תמונה מספר 4), היות שמהאחרון הוסרו חלקי פלסטיק רבים, ששינו את חזותו. סריקה מעמיקה וחיפוש אחר פרטים מזהים, העלו נתון ייחודי והוא מיקומן של משקולות איזון הגלגלים ביחס לפיית הניפוח (ונטיל). מדידת זווית ממוחשבת (תמונות מספר 5 ו-6), שבוצעה בעזרת מעבדת הצילום של מז"פ, הראתה כי הנתונים, של האופנוע הנבדק ושל האופנוע הגנוב מתל-אביב, דומים וכי קיים הפרש, של מעלות בודדות, בין המדידות. הפרש זה ניתן להסבר בסטיית המדידה.

במקביל, נוצר קשר עם מביא האופנוע וגם הוא התבקש להעביר תמונות וקבלות, לגבי סימנים ייחודיים, אשר יחזקו את טענתו לבעלות על האופנוע הנבדק.

התמונות שהעביר דווקא הראו על חוסר התאמה בין האופנוע המצולם בהן לאופנוע הנבדק. בבדיקת הזווית, של משקולות האיזון ביחס לפיית הניפוח, נמצא הפרש ניכר, ביחס של סדר גודל, בין גלגלי האופנוע הנבדק וגלגלי האופנוע המצולם של מביא האופנוע. (תמונות מספר 7 ו-8)

כמו כן נמצא כי אופנועו המקורי של המתלונן עבר תאונה וקיים לגביו דו"ח בדיקת שמאי רכב. השמאי אותר והעביר לרשות חוקרי הזיהוי את הדו"ח, כולל תמונות, אשר גם הן הראו חוסר התאמה לאופנוע שהובא לבדיקה במחלק.

המסקנה, שהתקבלה על סמך כל הבדיקות והממצאים הנ"ל, הייתה שמדובר באופנוע, מספר רישוי 18-964-24, אשר נגנב, כנראה על פי הזמנה, מתל-אביב ושהמספרים הסדרתיים של השלדה והמנוע שלו הושחתו ללא הכר. לאחר מכן נעשה ניסיון לתת לו זהות מזויפת, באמצעות "הלבשת" לוחיות רישוי מספר 18-869-24 שהיו שייכות לאופנוע שנשרף. בנוסף נעשה ניסיון להשתמש במשטרה, קרי מחלקי רכוש וזיהוי של ציון, לצורך "הלבנתו" וקבלת גושפנקה חוקית לגבי זהותו.

סיכום

אירוע זה התחיל כבקשת שרות, אחת מיני רבות, אשר מחלק הזיהוי מעניק לאזרחים. "תחושת בטן" של מומחי זיופי הרכב, תחושה שהתבססה על ניסיון וידע מצטברים, חוללה את תהליך החקירה שהביא בסופו של דבר לגילוי דבר הזיוף, להעמדת המזייף לדין וכמובן להחזרת רכוש יקר ערך לבעליו, רכוש שגם לא היה מבוטח.

ההתעקשות של מומחי המחלק על בדיקת המקרה עד תומו, המאמצים המרובים שהושקעו בפענוח ה"תעלומה" והמחשבה המקורית שהביאה לגילוי סימנים ייחודיים, למרות מאמצי טשטוש מצד המזייף, הם המאפיינים של מקצוענות אמיתית. מאפיינים כאלה, במידה ויהיו נחלתם של כל טכנאי הזיהוי, יקנו בצדק את התואר "חוקר זירת עבירה".

הערה: תיק החקירה המלא נמצא במחלק זיהוי ציון ויועמד לרשות כל מי שירצה לעיין בו.

תמונה מספר 1 – אופנוע "קוואסאקי" דגם "נינג'ה" מנוע 900 סמ"ק

תמונה מספר 2 – שרידי הטבעת המסט"ב על השלדה

תמונה מספר 3 – שרידי הטבעת המסט"ב על המנוע

תמונה מספר 4- האופנוע שנבדק במחלק זיהוי ציון

* התמונות בעמוד זה צולמו ע"י רס"ר גיא התשואל מזיהוי מחוז ירושלים

תמונות מספר 5 ו-6 – השוואת זוויות בין משקולת איזון ופיית ניפוח הצמיג

מימין – גלגל האופנוע הנבדק משמאל – גלגל האופנוע הגנוב מתל-אביב
 שים לב לדמיון בין הזוויות

תמונות מספר 7 ו-8 – השוואת זוויות בין משקולת איזון ופיית ניפוח הצמיג

מימין – גלגל האופנוע הנבדק משמאל – גלגל האופנוע הגנוב ממבשרת
 שים לב להבדל הניכר בין הזוויות